

ودلامى شەرىعى بۆ پرسىياري خويئەران

ئامادەکردنى : م / خليل احمد

بەلگەي ئەوھى چەندەھا كەس لە
چەندەھا كات وشوئىنى جياوازدا داوايان
لەپيغەمبەرى خوا d كردووه، بۆ نموونه
ئەو كەسەي لە پۆژى جومعهدا ھاتە
مزگەوتەوھ لەبەر بى بارانى داواي
لەپيغەمبەرى خوا d كرد داواي باران
بارين بكات ئەوئيش خوتبەي دەخوئند
ووتى:

(يا رسول الله هلكت الأموال وانقطعت
السبل فادع الله يغثنا فرفع رسول الله d
يديه ثم قال: اللهم أغثنا (ثلاثاً....)^(۱))

واتە: ووتى ئەي پيغەمبەرى خوا
d مال و سامانەكانمان نەمان و
تياچوون چارەسەرمان نەما داوا لەخوای

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة
والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه
أجمعين .

پرسىيار : السلام عليكم ورحمة الله و
بركاتە ... من پرسىيارەكەم ئەوھيە كە
ئايا چۆنە داواي دوعا لە موسلمانان
بكهيت لە كاتيكدا لە فەرموودەي
پيغەمبەردا d ھاتووه كە ئەو حەفتا
ھەزار كەسەي بەبى ئيپرسينەوھ دەچنە
بەھەشتەوھ يەككە لە مەرجه كانيان
ئەوھيە كە داواي دوعا لە خەلكى ناكەن .

وہلام: وعليكم السلام ورحمة الله و
بركاتە بەناوي خوای گەورە و
ميھرەبان، داواي دوعاكردن لە موسلمانان
دروستە وچەندين بەلگەمان ھەيە بە

(۱) (البخاري ومسلم، وصحيح سنن النسائي: ۱۵۱۸،
وصحيح الكلم الطيب: ۱۶۱).

ده تهوی چاک ببیته وه داوات بۆ ده کهم له خوا، ووتی: ئارام ده گرم ئه نجا ووتی من له شم به دهر ده که ویت دوعام بۆ بکه دهر نه که ویت له و کاته دا پیغه مبه ری خوا d دوعای بۆ کرد .

جا ئه مانه و چه ندين به لگه ی تریش هه ن له سه ر دروستی دای دوعای خیر کردن له موسلمانان به لام چه دیسی ئه وانه ی که ده چنه به هه شته وه به بی لی پرسینه وه و سزا ئه و باس له سیفه تیکی تر ده کات ده قی چه دیسه که ش ئه وه یه (ابن عباس) C ئه لی پیغه مبه ری خوا d فه رموویه تی:

(... فقیل لی هذه أمتك ومعهم سبعون ألفا يدخلون الجنة بغير حساب ولا عذاب ... فقال هم الذين لا یسترقون ولا یطیرون ولا یکتون وعلى ربهم یتوکلون، فقام إلیه عکاشة بن محصن فقال: ادع الله أن یجعلنی منهم، قال: أنت منهم ...) (۳) الحدیث .

واته: پییان ووتم ئه مه ئوممه ته که ی تویه هه فتا هه زاریان له گه له ده چنه

گه وره بکه بارانمان بۆ ببارینیت، ئه ویش ده سته کانی به رز کرده وه و فه رمووی: خوایه بارانمان بۆ ببارینه و تیر ئاومان بکه سی جار ئه مه ی فه رموو .

یان چه دیسی ئه و ئافره ته ی که ئه هلی به هه شته (عطاء) ی کوری (رباح) ئه لی (ابن عباس) C پیی ووتم ئایا ئافره تیکت نیشان نه دهم له ئه هلی به هه شت؟ منیش ووتم: به لی، ووتی: ئه م ئافره ته ره ش هه لاتوو ه بوو لای پیغه مبه ری خوا d پیی ووتوو:

(إني أصرع وإني أتكشف فادع الله لي، قال: إن شئت صبرت ولك الجنة وإن شئت دعوت الله أن يعافيك، فقالت: أصبر فقالت: إني أتكشف فادع الله لي أن لا أتكشف فدعا لها) (۲).

واته: من نه خووشی په رکه مم هه یه له و کاته ی به سه رم دیت له شم ده رده که ویت بویه داوام له خوا بۆ بکه چاک ببه وه، پیغه مبه ری خوا d پیی فه رموو: ئه گه ر ده ته وی بجیته به هه شته وه به لام ئارام بگریته وه ئه گه ر

(۳) (البخاري ومسلم، وصحيح الجامع الصغير: ۳۶۰۴)

۳۹۹۹ و ۸۰۷۱) .

(۲) (رواه البخاري: ۵۶۵۲).

فه‌رمووده‌یه‌دا ئه‌وه‌ پوون ده‌بیته‌وه‌ که
داوای دوعای خیرکردن له‌گه‌ڵ دوعا
به‌سه‌ردا خویندن دوو شتی جیاوازه
ده‌بینی ئه‌م حه‌دیه‌سه‌ ئه‌م سیفه‌تانه‌ باس
ده‌کات عکاشه‌ C داوای ئه‌وه‌ له
پیغه‌مبه‌ری خوا d ده‌کات دوعای بۆ
بکات ئه‌ویش بۆی ده‌کات که‌وابوو زۆر
پوون و ئاشکرایه‌ .

پرسپار: مامۆستایانی خوشه‌ویست
چاوتان ماچ ده‌که‌م من ماوه‌یه‌ک
له‌مه‌وبه‌ر گوتم ئه‌گه‌ر له‌تافی
کردنه‌وه‌کانی قوتا بخانه‌ ده‌رچم ئه‌وا
مه‌رێک ده‌کوژمه‌وه‌ پاشان سوپاس بۆ خودا
ده‌رچووم ئایا ئیستا من له‌سه‌رمه‌ که
نه‌زهر که‌ جی به‌جی بکه‌م؟ وه‌ ئایا نه‌زر
چونه‌ و ده‌بی خۆم لیی بخۆم یان
ماله‌ وه‌مان ده‌توانن لیی بخۆن وه‌لامتان
جیگای سوپاسمه‌ .

وه‌لام: به‌ناوی خوای گه‌وره‌ و
میهره‌بان، ئه‌وه‌ی تۆ کردووته‌ نمونه‌یه‌که‌
له‌ نمونه‌کانی نه‌زر، ئه‌وه‌ش بزانه‌ که‌
نه‌زر عیاده‌تیکی کۆنه‌ و له‌میژووی
ئومه‌ته‌کانی ترده‌ کراوه‌ به‌لگه‌ش له‌

به‌هه‌شته‌وه‌ به‌بی لێپرسینه‌وه‌ وسزا
ئه‌وانیش بریتین له‌و موسلمانانه‌ی که
داوای دوعا به‌سه‌ردا خویندن له‌که‌س
ناکه‌ن و داخ کردن (که‌وی کردن) به‌کار
ناهیئن و باوه‌رپیان به‌شوم و نه‌گبه‌تی نییه‌
و پشت له‌و شتانه‌ به‌خوا ده‌به‌ستن . له‌م
کاته‌دا عکاشه‌ C هه‌ستا و ووتی ئه‌ی
پیغه‌مبه‌ری خوا d داوام بۆ بکه‌ له‌ خوا
له‌وانه‌م حیساب بکات ئه‌ویش فه‌رمووی
تۆ له‌وانه‌یت .

جا دوعا به‌سه‌ردا خویندنیشت
دروسته‌ خاتو عائیشه‌(خوای لی پازی
بیّت) به‌سه‌ر پیغه‌مبه‌ری خودا d
خویندویه‌تی و پیغه‌مبه‌ریش d به‌سه‌ر
که‌سی ترده‌ خویندویه‌تی، به‌لام مه‌به‌ست
ئه‌وه‌یه‌ ئینسان خۆی داوای نه‌کات و
ئارامی هه‌بیّت له‌سه‌ر نه‌خۆشیه‌کان .

داخ کردنیشت دروسته‌ به‌لام
نه‌کردنی باشته‌ که‌وابوو نه‌کردنی ئه‌و
دوو سیفه‌ته‌ باشته‌، به‌لام سیفه‌تی
(طیره‌) باوه‌رپوون به‌نه‌گبه‌تی و شومی
مانگی سه‌فه‌ر یان پژمین یان که‌رویشک
یان ... یان ... ئه‌مانه‌ دروست نییه‌
هه‌ندیکیان شیرکن، ئه‌وه‌ش بزانه‌ هه‌ر له‌م

داناوه، به لّام ده بیّت وه فای هه بیّت
به نه زره که یه وه و نه زره که ی بکات .

دووه میان: خۆپابه ند کردنه
به شتی که وه پی شی پروودانی شت یان
پروونه دانی ئه مه ش ده بیّت وه فای هه بیّت
و بیکات .

لیخواردن و لی نه خواردنی شی
په یوه سته به نیه تی ئه نجام ده ری .

**پرسیار: ئایا درؤی مه صله حه ت
هه یه؟**

وه لّام: به ناوی خوای گه و ره و
میهره بان، موسلمان راستگویی و هه می شه
درؤ ناکات، به لکو هه ر تاوانیک بکات
نابیّت درؤ بکات به تاییه تی ئه گه ر درؤ
کردن له به ر خودی خوی بیّت، چونکه
خوای گه و ره فه رمان به موسلمانان ده کات
به راستگویی تی:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ
وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾ [التوبة: ۱۱۹].

به لّام ئه گه ر درؤ کردن بۆ ئیصلاح بوو
له نیوان دوو که سدا، ریگه ی پی دراوه
وهك پیغه مبه ری خوا d ده فه رموی:

قورئان هاتوو له سه ر دروستی تی وهك
خوای گه و ره ده فه رموی:

﴿وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ
نَذَرٍ فَإِنْ يَعْلَمْهُ﴾ [البقرة: ۲۷۰] .

واته: هه رشتی کتان به خشی بیّت
یان هه ر نه زرو بریار یکتان دابیّت ئه و
خوا پیی ده زانیّت .

وه پیغه مبه ری خوا d :
(من نذر أن يطيع الله فليطعه، ومن
نذر أن يعصه فلا يعصه)^(۴) .

نه زریش بری ته له خۆپابه ند کردن
به عیباد هتی که وه که واجب نییه له
شه ردا وه واجب ده که یه له سه ر خۆت.
ئه وه ش بزانه نه زره ده بیّت به دوو
به شه وه:

یه که م: نه زری (مشروط) .

دووه م: نه زری (غیر مشروط) .

یه که میان: خۆپابه ند کردنه به
شتی که وه له کاتی ده سته و تنی نیعمه تی
یان نه مانی خراپه یه كه وهك ئه وه ی تۆ
کردوو ته زانایان ئه م جوړه یان به مه کروه

(۴) (البخاري ومسلم عن عائشة، وصحيح سنن النسائي :

۳۸۰۶، وصحيح الجامع الصغير: ۶۵۶۵) .

(ليس الكذاب الذي يصلح بين الناس فيمني خيراً أو يقول خيراً)^(۵).

مروفت مېه سټي چا کسازي و
ني صلاح بيت له نيوان خه لکدا و بلت
فلانه که س به باشي تو ي باس کردوه و
دوعاي خيتر بو ده کات، نه وه دروسته
باواش نه بيت جا نه درويه پي
ده و تريست دروي ني صلاح نه ک دروي
مه صلح هت به ماناي نينسان بو
مه صلح هت خوي درو بکات وه کو
خه لکي نه زان ته فسيري ده که ن .

پرسپار: من زنم به لام زوربه ي
شهوان وهک پياو شهيتاني ده بم واته
شهيتان پيم پي ده که ني، نايان نه و
کاتانه غوسلم له سهره ؟ هيوادارم وه لامه
بدنه نه وه خوا خيرتان بنوسي .

وه لام: به ناوي خواي گه وره و
ميهره بان، له ش گران بوون توشي پياوان
و ژنانيش ده بيت، و شتي کي ناساييه
مروفت پي تاوانبار نابيت به مه رجيك
مروفت خوي هه ولي نه وه نه دات، وه
هه ولي نه وه بدات دواي ده ست نويز و

زيکر کردن و به کارهيتاني نادابه کاني خه و
بخه و يت، به لام نه گه ر هه ر توش بوو نه و
کاته تاوانبار نابيت نه نجا بو مه سه له ي
غوسل ده بيت ته ماشا بکات نايان (مني)
دابه زيوه يان نا نه گرنا ته نها خه ون بووه
نه وه غوسلي له سهر نييه، به به لگه ي
حه ديسي (ابو سعيد الخدري) C که
نه لي: پيغه مبهري خوا d فهرموويه تي:
(الماء من الماء)^(۶) .

واته: ناوي غوسل واجبه بو ناوي (مني) .
وه (ام سلمه) (خوي لي پازي بيت)
ده گيرپته وه که (ام سليم) (خوي لي
پازي بيت) ووتويه تي نه ي پيغه مبهري
خوا d خوي گه وره له به يانکردني
حه قدا شهرم ناکات، نايان نه گه ر نافرته
خه وني له ش گراني بيني غوسلي له سهر
واجبه ؟ نه ویش فهرمووي:
(نعم إذا رأيت الماء)^(۷) .

واته: به لي نه گه ر ناوي بيني .

(۶) (مسلم وصحيح الجامع الصغير : ۲۳۲۹، وصحيح سنن النسائي: ۱۹۹) .

(۷) (رواه الشيخان، وانظر صحيح سنن ابن ماجه : ۶۰۰، وصحيح سنن النسائي: ۱۹۷) .

(۵) (متفق عليه، وانظر صحيح الجامع الصغير : ۵۳۷۹، ومشكاة المصابيح: ۵۰۳۱) .

پرسپار: ماموستایانی به ریز چهند
پرسپاریکم ههیه:

۱ / ئایا تا چ رادهیهك دروسته
پیش مردنی خوت قوماش بو کاتی کفن
کردن بکری؟
۲ / خوای پهروهردگار چوون
لیپرسینه وهی مندالی ئه وهوزو تیرانه
دهکات که پیش هاتنی پیغه مبه ران
ژیاون؟

۳ / ئایا چ کاتیك نویژ
به دانیشته وه دروسته؟

۴ / به ریزتان ئاماژه تان لیداوه که
بوینباخ دروست نییه، به لام له
قوتا بخانه به زور پیمان ده به ستن
گونا هبار ده بین؟

۵ / هوکمی ئه و دایک و باوکانه
چییه که جیاوازی ده که ن له نیوان
منداله کانیا نندا؟

وه لام: به ناوی خوای گه وره و
میهره بان:

* کفن کرین پیش مردن هیچ
به لگه یهك نییه قه ده غه ی بکات، بویه
دروسته به مەرجیك هیچ جوړه

بیرو باوه پیکى له سه ر بنیات نه نریت، واته:
ته نها حه لاله .

* مندا لانی کافر له پوژی قیامه تدا
خوای گه وره زیندویان ده کاته وه و
پرسپاریان لی ده کات هه رکام وه لامی
دروستیان دایه وه ده یان خاته به هه شته وه
ئه گه ر نا ئه وه بو دوزه خه .

* نویژ کردن به پیوه (به
پاوه ستان) واجبه له سه ر که سیك توانای
هه بیته، ئه گه ر نه یتوانی به دانیشته وه
نویژ ده کات له به ر فه رموده که ی
پیغه مبه ری خوا d که ده فه رموی:

(صل قائماً فان لم تستطع فقاعداً فان
لم تستطع فعلى جنب)^(۸).

واته: به پاوه ستان نویژ بکه ئه گه ر
نه توانی به دانیشته یی ئه گه ر نه توانی
به پاله وه .

* بوینباخ له مل کردن کاری
موسلمان نییه، ئاموژگاری هه موو لایه ک
ده که م به کاری نه هیئن له به ر ئه وه و
ئه نجا شتیکی بی سووده، به لام ئه گه ر
به زور به خویندکاره کان کرا له وانه یه

(۸) (رواه البخاري وأبو داود وأحمد، وانظر: صحيح سنن
ابن ماجه: ۱۲۲۳، وصحيح الجامع الصغير: ۳۷۷۸).

(رواحه) ووتی: من پازی نابم تاوه کو
پیغه مبهري خوا d نه که یته شایهت،
ئه ویش رویششت بؤ لای پیغه مبهري خوا
d و ووتی: من شتیکم به خشیوه به
کوپه که م له (عمرة) ی کچی (رواحه) جا
داوای لی کردووم ئه ی پیغه مبهري خوا
d تو بکه م به شایهت، پیغه مبهري خوا
d فهرمووی:

(أعطيت سائر ولدك مثل هذا؟).

ئايا به هموو منداله کان به قه د ئه وهت
پی به خشیون؟ ووتم نه خیر فهرمووی:
(فاتقوا الله واعدلوا بين أولادکم)،
قال فرجع فرد عطيته .

واته: فهرمووی له خوا بترسن جیاوازی له
نیوان منداله کانتاندا مه که ن، ئه ویش
که پایه وه و شته به خشراوه که ی
که پانده وه .

جا ته نانهت له ماچ کردنی مندالدا
پیشینان به یه کسانى ماچی منداله کانیان
کردووه چ کچ بن یان کوپ .
(إبراهيم النخعي) ئه لی:

تاوانبار نه بن هر چه نده وا چاکتره
نه یه ستن و داوا له ماموستایان و
لیپرسراوانی په روه رده بکه ن ئه و شته یه
هه لگرن له سهر خویندکاران .

* دايك يان باوك ده بى دادپه روه ر
بیټ و جیاوازی نه کات له نیوان
منداله کانیدا، چونکه ئه و مندالانه
ئه مانه تن له گه ردنی دايك و باوکدا ودلیان
پاکه و گه وه ریکی گران به هان و پاک له
هه موو نه قش و خه تیك هه موو شتیك
وه رده گرن و هه موو شتیك کاریان تی
ده کات بویه له سهر دايكان و باوكان
پیویسته زور به وریاییه وه مامه له یان
له گه لدا بکه ن، پیغه مبهري خوا d
ده فهرمووی:

(اعدلوا بين أولادکم، اعدلوا بين
أولادکم، اعدلوا بين أولادکم)^(۹) .

ئیمامی بوخاری فهرمووده یه کمان
بؤ ده گپړېته وه له نوعمانی کوپی
به شیر وه C که ئه لی: باوکم شتیکی
پی دام بؤ خوّم، دايکم (عمرة) ی کچی

(۹) (رواه أبو داود والنسائي وصححه الشيخ الألباني في :

صحيح سنن النسائي : ۳۵۸۷ وصحيح سنن أبي داود :

(كان السلف يستحبون التسوية بين الأولاد حتى في القبله)^(۱۰).

واته: پیشینان یه کسانیان له نیوان منداله کانداه چاک زانیوه تهنانهت له ماچ کردنیشدا .

پرسیار: من ته مه نم ۲۱ ساله بو ماوهی ۴ ساله سهردانی خزمه کانم نه کردوو به لام نه وان سهردانم نه کهن نایا حوکم چیه؟

وه لام: به ناوی خوای گه وره و میهره بان، سهردان و به سه رکردنه وهی خزمان و گه یاندنی (صلة الرحم) هو حه قیکی شهرعی خزمه به سه ریه که وه و پچراندنی حه رامه و یه کیکه له تاوانه گه وره کان، خوای گه وره ده فهرموی: **فَهَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ تَوَلَّيْتُمْ اَنْ تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ وَتَقَطَّعُوا اَرْحَامَكُمْ اُولَئِكَ الَّذِيْنَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فَاَصَمَّهُمْ وَاَعَمَّى اَبْصَارَهُمْ** ﴿۱۰﴾ [محمد: ۲۲ - ۲۳] .

واته: نایا ئیوه به ته مان ئه گهر له غه زاپشت هه ل بکهن، یاخود ده سه لاتان که وته ده ست توی ئاژاوه و

فهاد وتاوان له زه ویدا بچینن و هه رچی په یوه ندی خزمایه تیش هه یه ببیچرینن و له ناوی بهرن .

پیغه مبهری خوا d ده فهرموی: (لا یدخل الجنة قاطع)^(۱۱) قال سفیان فی روايته: یعنی قاطع رحم .

واته: ئه وهی په یوه ندی خزمایه تی ده پچرینن ناچیتته به هه شته وه، ئه مهش به راستی هه ره شه یه کی زور گه وره یه و ده بی موسلمان له به رامبه ر ئه م مه سه له گرنگه دا به پیی پینماییه کانی ئیسلام په فتار بکات که فهرمان ده کهن به گه یاندنی په یوه ندی خزمایه تی، به لکو پیغه مبهری خوا d فهرموویه تی: (اِنَّ اَبْرَّ الْبِرِّ اَنْ یَصِلَ الرَّجُلُ اَهْلَ وَدِّ اَبِيهِ)^(۱۲) .

واته: باشتین چاکه ئه وه یه سهردانی خو شه ویسته کانی باوکت بکهیت، جا زوو په شیمان بینه وه له م جوړه تاوانانه، خوای گه وره یارمه تی ده ری هه موو لایه کمان بیت .

(۱۱) (متفق علیه، وانظر: مشکاة المصابیح: ۴۹۲۲،

وصحیح الجامع الصغیر: ۷۶۷۱) .

(۱۲) (صحیح الجامع الصغیر: ۱۵۲۵) .

(۱۰) (بروانه: تحفة المودود، لاپه ره: ۱۳۹) .

پرسيار: من وهكو كچيكي موسلمان
و دا پوښراو روژانه دهوامم ههيه نيا
جائيزه به ته نيا له گهل شوږيردا بيت؟
چونكه ناوا بوم ريكه وتوو كه س له نزيك
مالمان نيبه تاهاتوچوي له گهل بكم؟

وهلام: به ناوي خوي به خشنده
ميهره بان: به ته نها بوون له گهل
نامه حرمدا يان به ته نها روښتن و
سه فهر كرن له گهل كه سي نامه حرمدا
وهك شوږير و فهرمانبر و ... هتد
دروست نيبه، وه مه ترسي خراپي لي
دهكريت، پيوسته كه سي موسلمان
كه مته رخمې نه كات له م مه سه له يه دا،
چونكه هه ولي خراپه ده دات به تاييه ت
نآفهرتي داپوښرا و به دين دوژمني زوره و
هه ولي زياتر هه يه بو له كه دار كرنې،
خوي گه وره نآفهرتاني موسلمانان له
به لا بپاريژيت .

پرسيار: السلام عليكم ورحمة الله
وبركاته، براياني به ريزم ماموستاياني
خوشه ويست سلاوي خواتان لي بيت وهكو
هه موو جاريك نه مجارهش پرسياريكم
هه يه گهر بكريت وېلامې بدنه وه
خيرتان دهگات، تا چه ند خه و تن له سهر

پرسيار: جياوازي له نيوان (مي) و
(مذي) چي ه كامه يان غوسلي دهويت؟
وه له چ كاتيكا مروف توشيان دهبيت
واته ده يان بيبيت؟

وهلام: به ناوي خوي گه وره و
ميهره بان: مه ني به و ناوه ده و تربيت كه
توي تيايه و خوي گه وره نآده ميزادي لي
دروست كردوه، به لام (مذي) ناويكي
سپي لينجه له كاتي بير كرنه وه له
جوتبوون، يان كاتي ده ستبازي له گهل
نآفهرتانداده به زي زورجار مروف هه ست
به ده رچووني ناكات له پياوان و
نآفهرتانيشدا هه يه، به لام لاي نآفهرتان
زورتره، جا مه ني خوي پاكه به لام له ش
گران ده كات، (مذي) پيسه به نيتيفاق
زانايان، به لام له ش گران ناكات، واته
غوسل واجب نابيت به لام بو مه ني غوسل
واجب ده بيت، به لگه ش له سهر (مذي)
فهرمووده (علي) يه C كه ده فهرموي:
كنت رجلاً مذاء ف أمرت رجلاً أن يسأل
النبي d لكان ابنته فسأل فقال: ترضأ
واغسل ذكرك^(۱۳).

کهوا بوو پیویسته موسلمان ئه
کاره نهکات، وهنابیئت خوئی بدات
بهدهستی (نهفس) یه وه وهپیویسته
یه کسه ر ئه و کاره واز لی بهینیت چونکه
گونا مه .

**پرسیار: بیگومانم له وهی که
ئیسلام جوانترین بهرنامهی ژیا نه به لام
نایا بوونی که نیزه ک زولم نییه له
ئافره ت؟**

وه لام: به ناوی خوای گه وره و
میهره بان، به لی ئیسلام جوانترین و ته و او
ترین بهرنامه یه له هه موو خاله کانیدا له
بیروباوه پ و شه ریعته و ئاکاره کاندای
هه روه ها له مه سه له ی که نیزه کدا باشترین
چاره سه ری داناوه بو ئه و ژنانه ی
که ئایینی خویان هه لئه گرتووه و دژایه تی
به نده کانی خوایش ده که ن که له جه نگدا
ده گیرین باشترین چاره سه ر ئه وه یه بدرین
به پیاوانی موسلمان، له کوفر و شیرک و
کاری خراپ پزگار بکرین . ئه نجا ئیمه
ده بی ئه وه ش بزاین ئه و ئافره تانه
جه نگیان کردووه و له جه نگدا گیران به هه ر
پیوه ریکی تر بیئت جگه له ئیسلام
ده کوژرین، به لام ئیسلام ده یانکات

**سک چه رامه ، وه نه گه ر چه رامه بوچی
چه رام کراوه؟ وه من زور له میژه واه نووم
ناتوانم به شیوه یه کی تر بنووم نایا چ
بکه م باشه گونا هه بار ده بم؟ زور
سو پاستان ده که م خوا جه زاتان بداته وه .**

وه لام: به ناوی خوای به خشنده ی
میهره بان، خه وتن له سه ر سک نه می
لیکراوه، وه پوا له تی ده قه کانیش ئه وه
ده گه یه نن ئه و جو ره خه وتنه چه رام بیئت
پیغه مبه ری خوا d فه رموویه تی: وه ک
پیوا یه ت کراوه له (قیس) ی کوپی (طحفه
الغفاری) له باوکییه وه ئه لی: پیغه مبه ری
خوا d به سه رمدا هات من له مزگه وتدا
له سه ر سکم خه وتبوم به پیی خه به ری
کرده مه وه و فه رمووی:

ها لك و له ذا النوم هذه نومة يكرها
الله أو يبغضها الله^(۱۴).

وه له (أبو ذر) ه وه C ئه لی
پیغه مبه ر d به لامدا تیپه ری من له سه ر
سکم خه وتبووم به پیی خه به ری
کرده مه وه، و فه رمووی:

(يا جندب إنما هذه ضجعة أهل النار)^(۱۵) .

(۱۴) (صحيح ابن ماجة للشيخ الألباني: ۳۰۰۰).

(۱۵) (صحيح سنن ابن ماجة: ۳۰۰۱).

به هاوسه ر له گه ل موسلمانان وه
به شېوه يه كي واقعي ش ئيسلام هم
پروژه يه ي جي به جي كردوه دايكي
زوريك له زاناياني ئيسلام كه نيزه ك بوون
و پاشان موسلمانينش بوون، جا نه ك هم
زولم بيت به لكو په حمه تيكي زور گه وريه
و جياوازيه كي زور باشه له نيوان پياوان و
ژناندا كه له جهنگدا ده گيرين .

پرسپار: سه رته تا زور سوپاسي نه و
سايت ه جوانه تان لي ده كه م پرسپاره كه م
نه وريه مزگه وتيكي لاي مالمانه ناچم بو
جه ماعه ت، چونكه كه سانيكي عيسوي
تيديايه مه به ستم نه وريه خو په رستن
خويان به خاوه ني مزگه وته كه ده زانن ناي
گوناه بار ده بم سوپاس بو ووه لام
دانه ووه تان .

وه لام: به ناوي خوي گه وريه و
ميهره بان، پويشتن بو مزگه وت بو
نه نجامداني نويزه فره زه كان واجبه و
ده بيت موسلمان نويزه كاني له مزگه وتدا
بكات، نه نجا نويز له مزگه وت كردن
دروشميكي ئاشكرا و گه وريه موسلمانانه
و نابيت له بهر هيچ هويه ك له ده ست
بدرت، وه پيوسته خومان له فيله كاني

شهي تان بپاري زين چونكه نه و به چه ندين
پيگه پيگه مان لي ده گري ت خوي گه وريه
په ناي هه موو لايه كمان بدات .

پرسپار:

۱ - ناي به كارهي ناني مومته لاکاتي
حکومت تا چه ند حلال و حرامه، وه
به كارهي ناني كومبيوترو ته له فون و
نوتمبيل هتد، بوم به ستي خوت؟
۲ - ده رزي لي داني نافرته تان
له لايه ن پياوانه وه حرامه يان نا،
چونكه نه گهر عبادت هه بوو زور توشي
نه م حاله تانه ده بي؟!
وه لام: به ناوي خوي گه وريه و
ميهره بان:

۱ - به كارهي ناني شتي حکومت بو
به رزه ووه ندي تاكه كه سي نه گهر پيگه پي
نه دراو بيت له لايه ن حکومت وه يان
زياني هه بيت بو نه و كه ره ستانه نه و
دروست نييه، پرساي كاريپكرو له م
مه سه له يه دا حديسي ئيمامي (مسلم) ه
كه پيغه مبه ري خوا d ده فهرموي:

(المسلمون عند شروط هم) الحديث،
زانايان له م فهرمووده يه چه ندين پرسپايان
ده رهي ناوه له وانه: (المعروف عرفاً

وصلی اللہ علی نبینا محمد وعلی آلہ وصحبہ وسلم.

کالمشروط شرطاً) ئەگەر باو وا بوو نابئ
کەرەستەى حکومەت بەکار بیئت ئەوا وەک
ئەو وایە حکومەت مەرچى داناییت
لەسەرت کە نابئ ئەو کەرەستانە
بەکار بهێنیت .

۲ = دەرزی لیدانى ئافرەتان لەلایەن
پیاوانەو یان بەپێچەوانەو ئەمە بە
پئى زەرورەتە ئەگەر ئافرەتان نەبوون
بۆ پیاو دروستە ئەو کارە بکات، چونکە
پاراستنى ژيانى مۆفد گەرە ترە لە
بينينى عەرەتى^(۱۶)، بەلام دەبیئت
موسلمانان کە مەرخەمى نەکەن و بە
ئاسانى ئەم مەسەلەیه وەرەگرن، چونکە
سەر دەکیشى بۆ شتى تر، ئەمەش
دروستە ئەگەر پێگە چارەى تر نەبوو .

(۱۶) لەم حالەتەشدا جارى وا هەیه دەتوانیئت حەب
یاخود شروب بەکار بهێنرێت وجیگای دەرزییە کە
دەگرێتەو و ئافرەت ناچار نابێت بەوێ کە پیاو
دەرزی لێ بدات، بە پێچەوانەى ژۆرێک لە ئافرەتان کە
ئاسانکارییان کردووە لەم بوارەدا و بۆ نەخۆشییەکی
ئاسایی جارى وا هەیه بۆ سەر ئێشەیهک رێگا بەخۆیان
دەدەن کە پیاو دەرزییان لێ بدات و دەلێن زەرورە،
ئەم شیوازەنە هیچ زەرورەتێکی تێدا نییە با ئاگادار بن
وتەقوای خوا بکەن.